

Cât de mare e „mica reformă”

Marile sau simplele reforme care au fost încercate în România în ultimii 20 de ani, au avut, până la urmă, aceeași soartă: toate au fost depozitate în muzeul inconștientului colectiv și însemnate ca monumente ale neputinței organizatorice a celor care le-au inițiat sau păstoriți. Dacă ar fi să judecăm strict din punct de vedere sintactic, această “mică” reformă nu va avea nicio șansă, de vreme ce marile, giganticele, incommensurabilele reforme post-decembriste au avut efecte minuscule. Însă, trecând peste acest aspect, legea are câțiva piloni care ar putea susține baza unei viitoare reformări a sistemului judiciar, dacă această schimbare radicală va fi manageriată și, în special, monitorizată într-un mod profesionist.

Astfel, considerăm că sunt benefice prevederile referitoare la comunicarea actelor de procedură, părțile asistate sau reprezentate de avocat sau consilier juridic putând să-și comunice între ele cererile, cele privitoare la procedura premergătoare a concilierii și medierii, deși e greu de crezut că procentul celor care se vor “răzgândi” sau împăca va fi semnificativ, cele referitoare la competența instanțelor sau cele privind acordarea de termene scurte, precum și cele în materie procesual penală. Pe de altă parte, legea introduce niște prevederi care sunt fie cel puțin discutabile, fie implică o modificare în lanț a legislației anumitor instituții. De exemplu, obligativitatea menționării codului numeric personal în plângere, ridică mari semne de întrebare, atât în ceea ce privește legalitatea ei, deoarece această categorie de date poate fi făcută public numai în anumite condiții, conform legii protecției datelor cu caracter personal, cât și în ceea ce privește accesul la justiție, eventualele demersuri pentru aflarea CNP-ului pârâtului întârziind astfel procedura de sesizare.

Concluzionând, putem spune că Legea nr. 202/2010 e ca un pasaj de circulație nou construit: toată lumea se bucură că a scăpat de aglomerație, cel puțin pentru moment, însă nimeni nu se gândește ce va fi la ieșirea din pasaj, când, brusc, cele trei benzi libere se transformă în două benzi aglomerate sau cum va fi circulația în zonă peste ceva timp, când se constată că un pasaj nu rezolvă problema de fond. Cam așa e și cu legea promulgată: pe termen scurt va avea ca efect o aparentă ușurare a volumului de muncă a anumitor instanțe (în special a tribunalelor), însă, pe termen lung, nu va rezolva problema dacă această lege nu va fi susținută de modificări substanțiale ale codurilor de procedură, preconizate pentru anul acesta. Tocmai de aceea, aplicarea oarecum grabită a legii, pentru a fi pe placul Comisiei Europene, ne face să ne întrebăm dacă aceasta va avea o continuare, pentru că orizontul de impact al „micii reforme” este de cel puțin un an. Ce se va întâmpla cu codurile între timp? Se va amâna iarăși implementarea lor sau se va da „comanda” aplicării lor peste această micuță reformă, urmând ca „regularizarea” să se facă din mers, pe ici, pe colo, prin punctele esențiale? Însă asta o vom vedea abia la sfârșitul anului, când primele semne ale acestei legi vor fi trebuit să se ivească.